

PIRAZOL TÖRƏMƏSİNİN SİNTEZİ

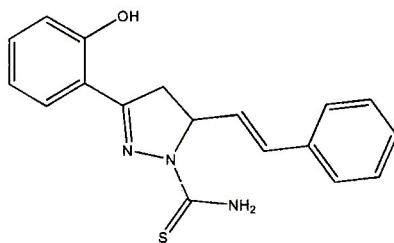
N.N. Qurbanlı, S.Ə. Niftullayeva, Y.V. Məmmədova, İ.Q. Məmmədov

Bakı Dövlət Universiteti
qurbanovb71@gmail.com

Xalkonlar kimyası müasir üzvi sintezin intensiv inkişaf edən sahələrindən biridir. Belə ki, bu sintezlərdən alınan maddələr xərçəngə, ürək xəstəliklərinə, beyin-damar problemlərinə, mədə xorasına, qan laxtalanmasına, spazmaya, şəkərə, və s. xəstəliklərə qarşı dərman vasitələrinin alınmasında geniş istifadə olunur. Eləcə də bu növ birləşmələr yağlara-yanacaqlara aşqarlar, antioksidantlar, korroziya inhibitorları, monomerlər və s. kimi geniş tətbiq sahələri tapmışdır.

Ədəbiyyata xalkonlar əsasında müxtəlif pirazol, izoksazol tipli heterotsiklik birləşmələrin alınması və onların tətbiqinə aid çoxsaylı işlərə rast gəlinir.

Göstərilənlər nəzərə alınaraq (2*E*,4*E*)-1-(2-hidroksifenil)-5-fenilpenta-2,4-dien-1-on əsasında (*E*)-3-(2-hidroksifenil)-5-stiril-4,5-dihidro-1*H*-pirazol-1-karbotioamid sintez edilmişdir.

(*E*)-3-(2-hidroksifenil)-5-stiril-4,5-dihidro-1*H*-pirazol-1-karbotioamid

(2*E*,4*E*)-1-(2-hidroksifenil)-5-fenilpenta-2,4-dien-1-on piperidin iştirakında 2-hidroksiasetofenonun darçın aldehidi ilə kondensləşməsindən, (*E*)-3-(2-hidroksifenil)-5-stiril-4,5-dihidro-1*H*-pirazol-1-karbotioamid isə xalkonun əsasi mühitdə tiosemikarbazidlə kondensləşmə reaksiyasından əldə edilmişdir. Reaksiya turş mühitdə aparılıqda tsikləşmənin baş vermədiyini, tiosemikarbazon törəməsinin əmələ gəlməsi müəyyən olunmuşdur.

Sintez edilən birləşmələrin quruluşu ¹H, ¹³C NMR spektroskopiyasının köməyi ilə təsdiq olunmuşdur.